



**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
GIANNINO CARUANA DEMAJO**

Seduta tad-9 ta' Novembru, 2007

Citazzjoni Numru. 1544/2000/1

Dorianne Fsadni

Versus

Godwin Buhagiar

F'din il-kawża s-soċjetà attriċi qiegħda tfitteż għad-danni li ġarrbet f'incident tat-triq.

L-ċitazzjoni tgħid illi fil-5 ta' Lulju 1998 għal xi l-4.15 *p.m.* l-attriċi kienet riekba bħala passiġġier fuq il-mutur KBB 023 misjuq minn Kenneth Bugeja, li kien sejjer minn Triq Targa Gap sejjer lejn il-Mosta. Dak il-ħin il-konvenut, li kien qiegħed isuq il-vettura *Lada Estate* bin-numru IAN 701 fl-istess triq sejjer lejn Buġibba, bi traskuraġni baqa' dieñel fuq il-mutur li fuqu kienet l-attriċi u korra serjament kemm lill-attriċi kif ukoll lil Kenneth Bugeja, is-sewwiq tal-mutur. L-attriċi kellha feriti gravi u ġarrbet danni, kemm *damnum emergens* u kemm *lucrum cessans*.

Billi tgħid illi għall-inċident jaħti l-konvenut, iżda għalxejn sejnitlu b'ittra ufficjali tal-10 t'Awissu 1998 sabiex jersaq għal-likwidazzjoni u l-ħlas tad-danni, l-attriċi fetħet din il-kawża u qiegħda titlob illi l-qorti, wara li (1) tgħid illi l-inċident tal-5 ta' Lulju 1998 seħħ bi ħtija tal-konvenut waħdu u illi (2) dan għalhekk għandu jwieġeb għad-danni li ġarrbet, (3) tillikwida dawn id-danni u (4) tikkundanna lill-konvenut iħallas id-danni hekk likwidati, flimkien ma' l-ispejjeż, fosthom dawk ta' l-ittra ufficjali, u l-imgħaxijiet legali minn dakinhar ta' l-inċident sa meta jsir il-ħlas.

Il-konvenut ressaq l-eċċezzjoni illi l-inċident seħħ bi ħtija ta' Kenneth Bugeja waħdu, billi dan invada l-karreġġjata tal-konvenut bla ma ħa l-prekawzjonijiet meħtieġa.

B'dikriet tat-13 t'Ottubru 2004 tħalliet tidħol fil-kawża *in statu et terminis* is-soċjetà *GasamMamo Insurance Limited* li tenniet l-istess eċċezzjoni tal-konvenut.

L-inċident seħħ fit-telgħa ta' *Targa Gap*. Il-mutur li fuqu kienet riekba l-attriċi kien tiela' lejn ir-Rabat u l-konvenut kien niezle lejn Burmarrad.

L-attriċi u s-sewwiq tal-mutur igħidu illi huma kienu għaddejjin fuq in-naħa tagħhom tat-triq u kif daru ma' liwja raw il-karrozza tal-konvenut ġejja lejhom, lil hawn mil-linja tan-nofs għax kienet dak il-ħin qiegħda taqbez vettura oħra. Is-sewwiq tal-mutur ma kellux ħin u spazju biżżejjed biex jevita l-ħabta.

Il-konvenut u martu li kienet riekba miegħu jgħidu illi kien il-mutur li qabeż il-linja tan-nofs u baqa' dieħel għol-karrozza tagħhom.

L-iskizz tal-pulizja juri illi l-ħabta saret fuq in-naħa tat-triq mnejn kien għaddej il-mutur, u għalhekk kien il-konvenuti li daħlu fuq in-naħa l-ħażina tat-triq.

Il-konvenut igħid illi baqa' sejjer fuq in-naħa l-oħra tat-triq, *i.e.* lejn mnejn kien għaddej il-mutur, għax bid-daqqa nqalgħet rota mill-karrozza, ma setax idawwar u għalhekk il-karrozza baqgħet sejra dritt flok kompliet mal-liwja tat-triq. Fil-fatt, iżda, l-iskizz juri illi l-ħabta seħħet fuq in-naħa tat-triq tal-mutur, li jfisser illi l-konvenut invada l-karreġġjata l-oħra qabel il-ħabta, u mhux b'konsegwenza tal-ħabta.

Il-qorti għalhekk issib illi l-ħtija kienet tal-konvenut waħdu, li, x'aktarx biex jaqbez karrozza oħra, daħal fil-parti ħażina tat-triq u hekk wassal biex saret il-ħabta.

Ngħaddu issa għal-likwidazzjoni tad-danni.

Kemm damet ma tmurx għax-xogħol minħabba l-ġrieħi li ġarrbet, l-attriċi tilfet qligħ ta' erba' mija u għaxar liri (Lm410)¹.

Barra minn hekk, l-espert mediku maħtur mill-qorti irrelata illi, b'konsegwenza tal-ġrieħi li ġarrbet fl-incident, l-attriċi tbat minn debilità li ma tfieqx minnha ta' għaxra fil-mija (10%). Kellha tlieta u għoxrin (23) sena meta korriet u għalhekk *multiplier* xieraq ikun ta' ħamsa u tletin (35) sena. L-attriċi tgħidi illi kellha dħul minn impjeg ta' tliet elef u sitt mitt lira (Lm3,600) fis-sena. Għalkemm ma ressqitx provi dwar dan id-dħul, iċ-ċifra hija waħda raġonevoli u ma ġietx kontestata mill-parti l-oħra. Wara li tqis it-tnaqqis fil-valur tal-flus u ż-żjidiet li x'aktarx jingħataw matul is-snin tal-*multiplier*, il-qorti hija tal-fehma illi l-kalkolu tal-*lucrum cessans* għall-ġejjieni għandu jinħadem fuq dħul medju ta' sitt elef lira (Lm6,000) fis-sena.

Għalhekk it-telf ta' qligħ jiġi $Lm6,000 \times 35 \text{ sena} \times 10\% = Lm21,000$ (wieħed u għoxrin elf lira). Meta tqis illi l-attriċi sejra tieħu minn issa l-qligħ tal-ġejjieni, iżda l-incident ilu li seħħ aktar minn disa' snin, huwa xieraq li biex ipatti għal dan isir tnaqqis ta' għaxra fil-mija (10%) u l-imgħaxijiet jibdew igħaddu millum.

It-telf ta' qligħ tal-ġejjieni għalhekk jiġi tmintax-il elf u disa' mitt lira (Lm18,900), u meta żżid is-somma ta' erba' mija u għaxar liri (Lm410) t-telf ta' qligħ b'kollox jiġi dsatax-il elf, tliet mija u għaxar liri (Lm19,310).

Għal dawn ir-raġunijiet il-qorti taqta' l-kawża billi tgħid illi l-incident seħħ bi ħtija tal-konvenut waħdu, li għalhekk għandu jagħmel tajjeb għad-danni kollha li ġarrbet l-attriċi; tillikwida d-danni fis-somma ta' dsatax-il elf, tliet mija u għaxar liri (Lm19,310), u tikkundanna lill-konvenut iħallas lill-attriċi d-danni hekk likwidati flimkien ma' l-imgħaxijiet relattivi millum sa meta jsir il-ħlas.

Is-soċjetà intervenuta fil-kawża tħallas l-ispejjeż tagħha; l-ispejjeż l-oħrajn kollha jħallashom il-konvenut.

¹ Fol. 29.

Kopja Informali ta' Sentenza

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----